

2. Flickor blir ingenjörer

I Finland är arbetslivet och valet av utbildningsområde kraftigt uppdelat enligt kön. Ämnesvalen i grundskolan och den kunskap och det intresse för olika läroämnena som utformats då påverkar valet av utbildning och arbetsplats efter grundskolan, vilket förstärker könssegregationen inom utbildningen och på arbetsmarknaden. Segregationen försämrar flexibiliteten på arbetsmarknaden och påverkar fördelningen av den ekonomiska makten.

Bara omkring 10 procent av finländarna arbetar inom så kallade jämställda yrken, det vill säga yrken med ungefär lika många kvinnor och män. Andelen har sjunkit under 2000-talet. I en jämförelse av könssegregationen inom utbildningen ligger Finland på 22:a plats bland 28 EU-länder.

Nio av tio utexaminerade inom hälsovård och välfärd samt inom pedagogik är kvinnor, medan männen utgör en nästan motsvarande majoritet av de utexaminerade inom de tekniska områdena. Exempelvis inom ICT är cirka 15 procent av de utexaminerade kvinnor, medan andelen ännu i slutet av 1980-talet var nästan 40 procent. Av kodarna är ungefär var tionde kvinna. Kvinnorna är alltså i minoritet inom teknologin, som kommer att behöva tiotusentals nya arbetstagare under de närmaste åren. Teknologin spelar en betydande roll också exempelvis vid bekämpningen av klimatförändringen, och i arbetet för en hållbar utveckling i allmänhet behövs utbildade kvinnor och diversitet.

Ungdomarnas drömyrken är fortsättningsvis uppdelade enligt könsstereotyper, och i synnerhet flickornas tro på sina egna kunskaper i STEM-ämnena är svagare än pojkarnas. Enligt PISA-undersökningen är de finländska flickorna näst bäst i världen på matematik och naturvetenskaper. Trots det går flickornas och pojkarnas utbildningsvägar kraftigt åt olika håll i gymnasiet, vilket leder till att flickor väljer färre matematiska ämnen. Det framhäver fostrans och undervisningens betydelse för att bekämpa könsstereotyper och segregation. I synnerhet unga kvinnor med invandrarbakgrund hänvisas till vårdarbete och unga med invandrarbakgrund i allmänhet oftare till yrkesutbildning än till gymnasiet. Enligt UTH-undersökningen ökar examina som avlagts i Finland också segregationen för befolkningen med utländsk härkomst.

För att bekämpa segregationen är det av största vikt att alla barn och unga får samma möjlighet att välja de studier som krävs för det yrke som de är intresserade av och får tillräcklig vägledning. Det förutsätter att ingens val begränsas på grund av personens könstillhörighet.

Jämställdhetslagen och ett flertal dokument som styr undervisningen och utbildningen förpliktar skolorna att främja jämställdhet. Enligt undersökningar har skolor och läroanstalter ändå inte lyckats utmana könsstereotyperna eller minska segregationen när det gäller utbildningsområden. Forskare har rekommenderat att en särskild studiehelhet om jämställdhet och likabehandling bör införas i lärarutbildningen utöver att tematiken integreras även i andra kurser. Bland myndigheterna har jämställdhetsombudsmannen rekommenderat att främjande av jämställdhet bör ingå i högre grad i lärarutbildningen och fortbildningen för lärare. Även innehållet i läromedlen bör ses över kontinuerligt.